

Świadczenia przedemerytalne

Zasady ustalania prawa do świadczeń przedemerytalnych, tryb postępowania o ich przyznanie, zasady przejmowania przez ZUS wypłaty świadczeń i zasiłków przedemerytalnych oraz zasady wstrzymania wypłaty świadczeń i zasiłków przedemerytalnych określa ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. (Dz.U. nr 120, poz. 1252 ze zm.).

Warunki wymagane do przyznania świadczenia przedemerytalnego

Warunki, których spełnienie uzasadnia przyznanie świadczenia przedemerytalnego, można sklasyfikować w dwóch grupach. Pierwsza z nich – to **warunki jednakowe** dla wszystkich osób, które ubiegają się o świadczenie przedemerytalne. Druga – to **warunki szczególne**, zindywidualizowane, uzależnione od stażu pracy, wieku, przyczyn rozwiązania stosunku pracy itd.

WARUNKI WSPÓLNE DLA WSZYSTKICH ŚWIADCZĄCYCH

Świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie, która spełnia szczególne warunki wymagane do przyznania tego świadczenia, jeżeli:

- przez okres co najmniej 6 miesięcy pobierała zasiłek dla bezrobotnych,
- nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
- w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych,
- złoży wniosek w ciągu 14 dni od ustania zatrudnienia, w tym w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych albo innej pracy zarobkowej, jeżeli w okresie pobierania zasiłku wykonywała inną pracę zarobkową lub zatrudnienie w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo była zatrudniona w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych, a wykonywanie jednej z tych prac ustało po upływie 6-miesięcznego okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

PRAWO DO ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNEGO PRZYSŁUGUJE OSOBIE, KTÓRA:

- do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji lub niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat – kobieta oraz 61 lat – mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących

zakładu pracy, w którym była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub

- do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat – kobieta i 61 lat – mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

- zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat oraz do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta i 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

- do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

- do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

- Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje również osobom:

- o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, w brzmieniu ustalonym przepisami ustawy z 30 kwietnia 2004 r.

- o których mowa w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o postępowaniu kompensacyjnym w podmiotach o szczególnym znaczeniu dla polskiego przemysłu stoczniowego (Dz.U. nr 233, poz. 1569) oraz ustawy z dnia 30 kwietnia

2004 r. przysługuje również pracownikom stoczni, które zostały objęte postępowaniem kompensacyjnym.

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNEGO

Świadczenie przedemerytalne ustalane na podstawie ustawy z 30 kwietnia 2004 r. przysługuje w wysokości wynoszącej, od 1 marca 2009 r., 804,02 zł. Podlega ono okresowej waloryzacji, która przeprowadzana jest na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie emerytalnej.

Postępowanie w sprawie świadczenia przedemerytalnego

Świadczenie przedemerytalne przyznawane jest na wniosek zgłoszony przez osobę ubiegającą się o to świadczenie. Wniosek ten powinien być złożony w oddziale ZUS właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby (miejsce ostatniego zameldowania na pobyt stały). Osoba ubiegająca się o świadczenie przedemerytalne wniosek o to świadczenie zobowiązana jest zgłosić w ściśle określonym terminie. Do wniosku muszą być dołączone odpowiednie dokumenty lub oświadczenia stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanieżądanego świadczenia i ustalenie jego wysokości. Decyzję w sprawie świadczenia przedemerytalnego wydaje organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, w którym osoba ubiegająca się o to świadczenie złożyła stosowny wniosek. Od decyzji organu rentowego przysługują

środki odwoławcze przewidziane w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych dla decyzji w sprawach emerytur i rent. Tryb odwoławczy w tych sprawach uregulowany jest w art. 83 tej ustawy.

USTALENIE PRAWA DO ŚWIADCZENIA PRZED-EMERYTALNEGO ORAZ JEGO WYPŁATA

Prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami. Świadczenia przedemerytalne przyznane na podstawie ustawy wypłaca się w terminie płatności wskazanym w decyzji przyznającej to świadczenie, natomiast świadczenia i zasiłki przedemerytalne przejęte przez Zakład z powiatowych urzędów pracy wypłaca się w terminie płatności wskazanym w zawiadomieniu, które ZUS wysłał do każdego uprawnionego.

USTANIE PRAWA DO ŚWIADCZENIA I ZASIŁKU PRZEDEMERYTALNEGO

Prawo do świadczenia i zasiłku przedemerytalnego ustaje w przypadku zaistnienia jednej z okoliczności wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z 30 kwietnia 2004 r., a więc:

emerytalno-rentowego, określonego w odrębnych przepisach,

- z dniem osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę,

- z dniem nabycia prawa własności lub objęcia w posiadania nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział w nieruchomości przekracza 2 ha przeliczeniowe,

- wraz ze śmiercią osoby uprawnionej.

Osoba pobierająca świadczenie lub zasiłek przedemerytalny jest obowiązana zawiadomić organ rentowy wypłacający to świadczenie o okolicznościach powodujących ustanie prawa do tego świadczenia lub zasiłku. Świadczenie lub zasiłek przedemerytalny pobrane po zaistnieniu jednej z wymienionych okoliczności są świadczeniami nienależnymi i **podlegają zwrotowi**. Prawo do świadczenia ulega **zawieszeniu** w przypadku nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty inwalidzkiej, a także w przypadku podjęcia wypłaty renty strukturalnej lub świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

ZBIEG PRAWA DO ŚWIADCZENIA

W razie nabycia przez osobę uprawnioną do świadczenia prawa do renty rodzinnej lub uposażenia rodzinnego albo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez uprawnionego. Zawieszenie prawa do świadczenia i zasiłku przedemerytalnego oraz zmniejszanie ich wysokości z uwagi na osiągnięcie przychodu organ rentowy zawiesi lub zmniejszy wysokość świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, w przypadku gdy osoba uprawniona do jednego z tych świadczeń wykonuje pracę podlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy systemowej lub osiąga przychód z tytułu służby pełnionej w tzw. służbach mundurowych.

PRZY USTALANIU PRZYCHODU WPŁYWAJĄCEGO na zawieszenie lub zmniejszenie świadczenia (zasiłku) przedemerytalnego stosuje się art. 104 ustawy emerytalnej. Przewidziane są dwa progi zarobkowe. Pierwszy z nich określa dopuszczalną kwotę przychodu.

Jest to kwota stanowiąca 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego przez Prezesa GUS do celów emerytalnych. Od 1 marca 2009 r. miesięczna dopuszczalna kwota przychodu wynosi 1472,00 zł. Świadczenie (zasiłek) przedemerytalny podlega odpowiedniemu zmniejszeniu w przypadku, gdy łączna kwota świadczenia i przychodu przekracza dopuszczalną kwotę przychodu. Druga z tych kwot to graniczna kwota przychodu, ustalana wskaźnikiem 70% wskazanego wyżej wynagrodzenia. Od 1 marca 2009 r. wynosi ona 2060,80 zł. Osiągnięcie przychodu w wysokości przekraczającej tę kwotę skutkuje zawieszeniem prawa do świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego.

Ostateczne rozliczenie przychodu uzyskanego przez osobę uprawnioną do świadczenia następuje po zakończeniu roku rozliczeniowego, ustalonego od 1 marca do ostatniego dnia lutego następnego roku kalendarzowego. Przeprowadzane jest ono w formie rozliczenia rocznego, a jego wynik zależy od tego, jaki przychód uzyskała osoba uprawniona w całym rozliczanym roku i w jakiej wysokości były wypłacane świadczenie lub zasiłek przedemerytalny. W przypadku świadczeń i zasiłków przedemerytalnych rok rozliczeniowy obejmuje okres od 1 marca do końca lutego następnego roku kalendarzowego. Roczne rozliczenie stanowi bilans tego, w jakiej wysokości świadczenie (zasiłek) przedemerytalne było wypłacane w trakcie roku rozliczeniowego, a w jakiej przysługiwało faktycznie (z uwagi na osiągnięcie przychodu). O ostatecznym wyniku rozliczenia decydują także roczne kwoty przychodu – dopuszczalna i graniczna.

W przypadku gdy przychód uzyskany przez osobę uprawnioną do świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego przekroczył roczną kwotę graniczną, organ rentowy ustali, że świadczenie (zasiłek) – w całym rozliczanym okresie – podlegało zawieszeniu. Gdy została przekroczona dopuszczalna kwota przychodu – świadczenie (zasiłek) przedemerytalne podlegało odpowiedniemu zmniejszeniu.

OBOWIĄZKI UPRAWNIONEGO OSIĄGAJĄCEGO PRZYCHODY I PŁATNIKA SKŁADEK

Osoba pobierająca świadczenie lub zasiłek przedemerytalny obowiązana jest niezwłocznie powiadomić organ rentowy o osiągnięciu przychodu oraz o jego wysokości. Wskazanie wysokości przychodu jest konieczne z uwagi na to, że w zależności od tej wysokości organ rentowy będzie wypłacał świadczenie (zasiłek) przedemerytalne w pełnej wysokości, zmniejszy jego wysokość lub też zawiesi prawo do świadczenia (zasiłku). Obowiązek powiadomienia ZUS o zatrudnieniu lub zawarciu umowy, z tytułu której jej wykonawca objęty jest obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, spoczywa odpowiednio na pracodawcy i zleceniodawcy, a w przypadku osoby pełniącej służbę, na właściwej jednostce organizacyjnej.

Obowiązek powiadomienia organu wypłacającego świadczenie przedemerytalne czy też zasiłek przedemerytalny o wysokości przychodu spoczywa – w zależności od rodzaju wykonywanej działalności podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu odpowiednio – na pracodawcy lub zleceniodawcy, a w przypadku osoby pełniącej służbę, na właściwej jednostce organizacyjnej.

Masz pytanie?

Dyżur w środę, 28 października
w godzinach 10–12.00
tel. 022 667 13 13

STOCKXPERT

- na wniosek osoby pobierającej świadczenie przedemerytalne,
- w dniu poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, która jest ustalona decyzją organu rentowego ZUS lub innego organu